

MTTTP1, luento 14.3.2019

5.1.3 Yksiulotteisen jakauman tunnuslukuja (jatkuu)

Tunnusluvut

1) Sijainnin tunnuslukuja (kertausta)

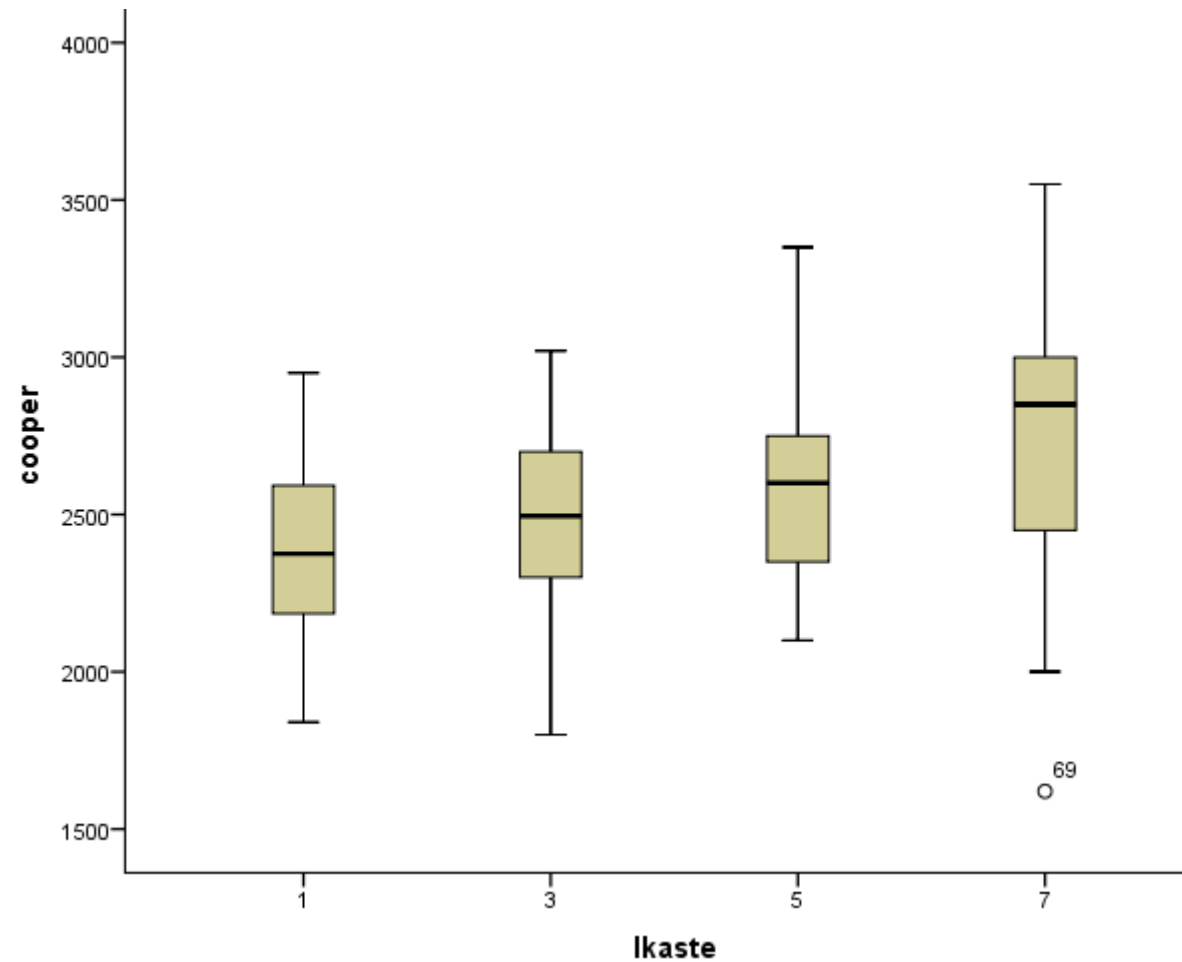
Keskilukuja

- moodi (Mo)
- mediaani (Md)
- keskiarvo, kaava (1)

Muita sijainnin tunnuslukuja

- ala- ja yläkvartiili, muut fraktiilit

Esim. Cooperin testin tulokset luokka-asteittain, CTESTI-aineisto, ks. muuttujien esittely luento 7.3.

2) Vaihtelua mittaavia tunnuslukuja

<http://www.sis.uta.fi/tilasto/mttp1/syksy2018/luentorunko.pdf#page=32>

- Varianssi, kaava (2)

<http://www.sis.uta.fi/tilasto/mttp1/syksy2018/kaavat.pdf>

$$s_x^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n-1}$$

Mittaa muuttujan arvojen keskittymistä keskiarvon ympärille, sallittu kvantitatiivisen muuttujan yhteydessä.

- Keskihajonta, kaava (3)

$$s_x = \sqrt{s_x^2}$$

Esim. Etäisyydet, joista lepakot löysivät hyönteisiä, ks. Selityksiä ja esimerkkejä kaavoihin

http://www.sis.uta.fi/tilasto/mhttp1/syksy2018/esimerkit_kaavoihin.pdf

Esim. 5.1.28. Otosvarianssin laskeminen tenttipisteistä
95, 86, 78, 90, 62, 73, 89

$$s^2 = ((95-81,9)^2 + (86-81,9)^2 + \dots + (89-81,9)^2) / (7-1) = 132,5$$
$$s = 11,5.$$

Esim. 5.1.35. Normaalijakauma

http://www.sis.uta.fi/tilasto/tiltp7/moniste_6.pdf

Esim. Laskuri <http://vassarstats.net/>, jossa keskiarvon ja varianssin lasku <http://vassarstats.net/vsmisc.html>

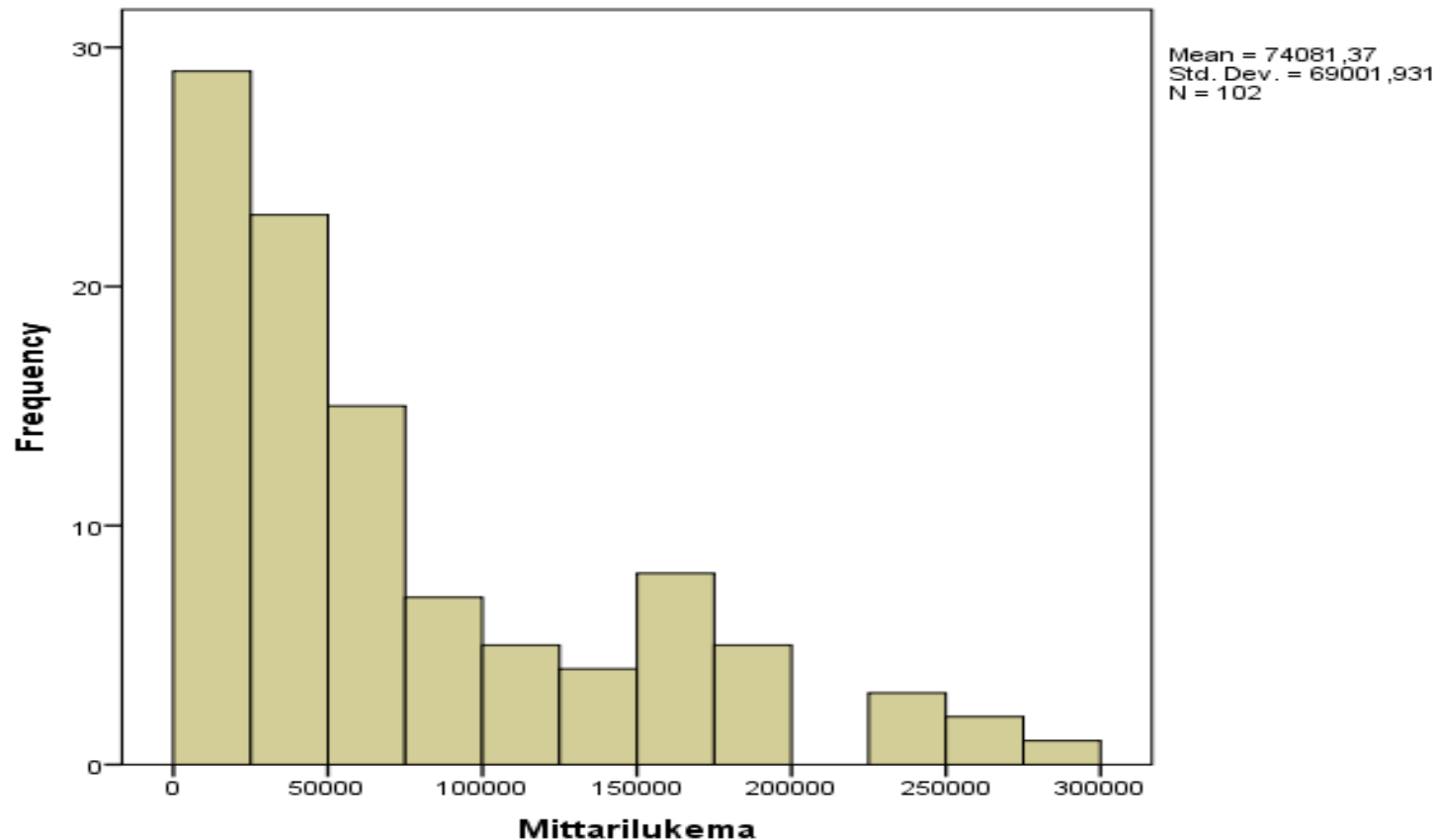
3) Muita tunnuslukuja

Voidaan mitata esim. jakauman vinoutta ja huipukkuutta

Esim.

Sivulta _

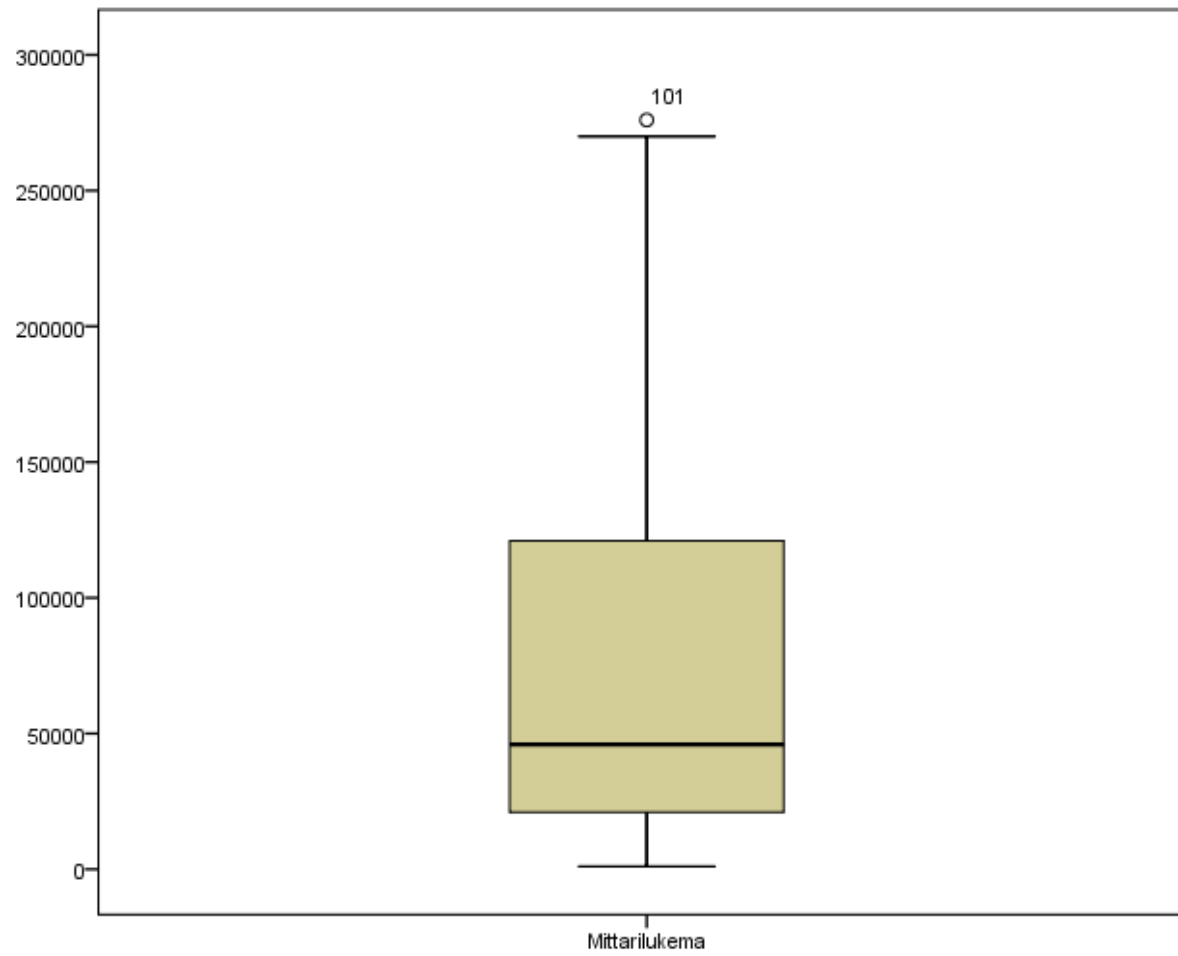
<https://coursepages.uta.fi/mttp1/esimerkkiaineistoja/>
aineisto Toyota.sav, jossa Toyota Avensis -farmariautoja
vuosilta 2007 - 2009, oikotie.fi -sivustolta 2.2.2010.

Statistics

Mittarilukema

N	Valid	102
	Missing	0
Mean (keskiarvo)		74081,37
Median (mediaani)		46000,00
Std. Deviation (keskihajonta)		69001,931
Percentiles	25	21000,00
	50	46000,00
	75	121250,00

Moottorin tilavuus

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	1,6	5	4,9	4,9	4,9
	1,8	25	24,5	24,5	29,4
	2,0	55	53,9	53,9	83,3
	2,2	17	16,7	16,7	100,0
	Total	102	100,0	100,0	

Taulukosta laskettuna:

Md = 2,0,

Mo = 2,0,

Keskiarvo

$$(1,6 \cdot 5 + 1,8 \cdot 25 + 2,0 \cdot 55 + 2,2 \cdot 17) / 102 = 1,965$$

Statistics**Moottorin tilavuus**

N	Valid	102
	Missing	0
Mean		1,965
Median		2,000
Std. Deviation		,1526
Percentiles	25	1,800
	50	2,000
	75	2,000

Väri

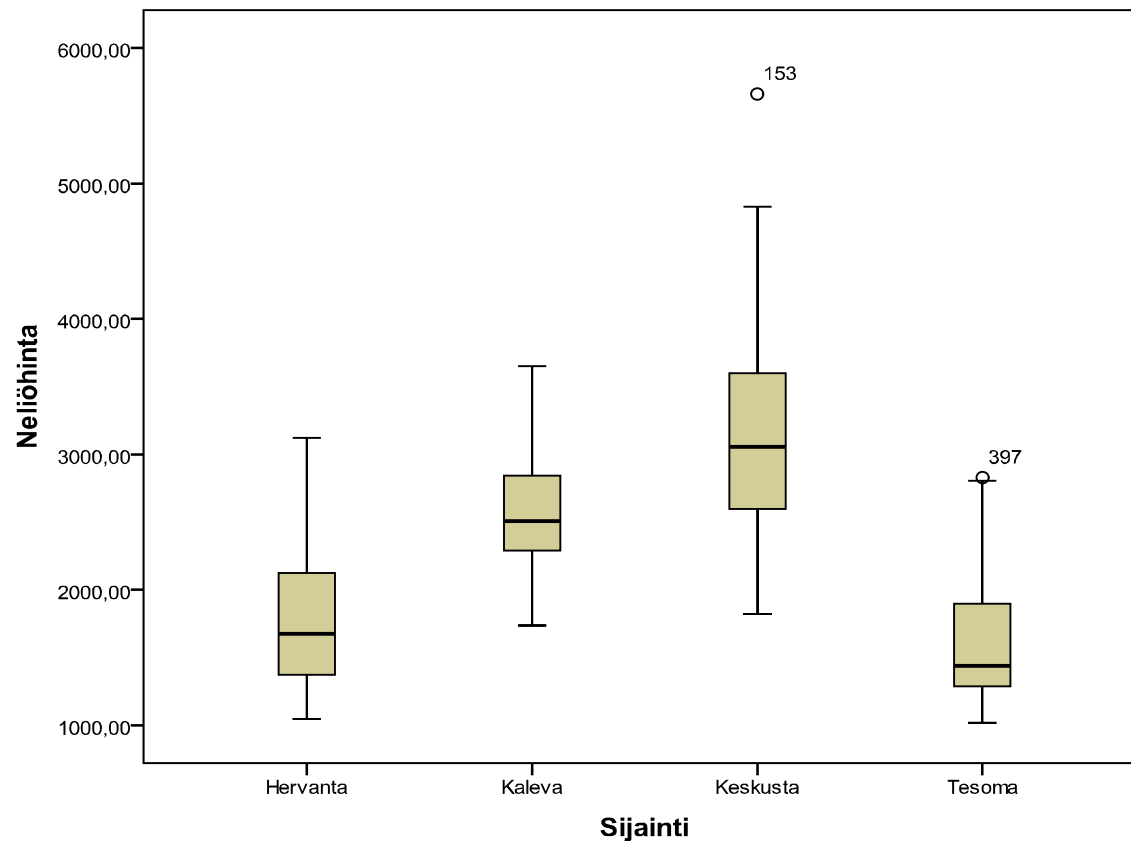
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Harmaa	10	9,8	12,7	12,7
	Hopea	43	42,2	54,4	67,1
	Musta	15	14,7	19,0	86,1
	Punainen	5	4,9	6,3	92,4
	Sininen	2	2,0	2,5	94,9
	Ruskea	4	3,9	5,1	100,0
	Total	79	77,5	100,0	
Missing	System	23	22,5		
Total		102	100,0		

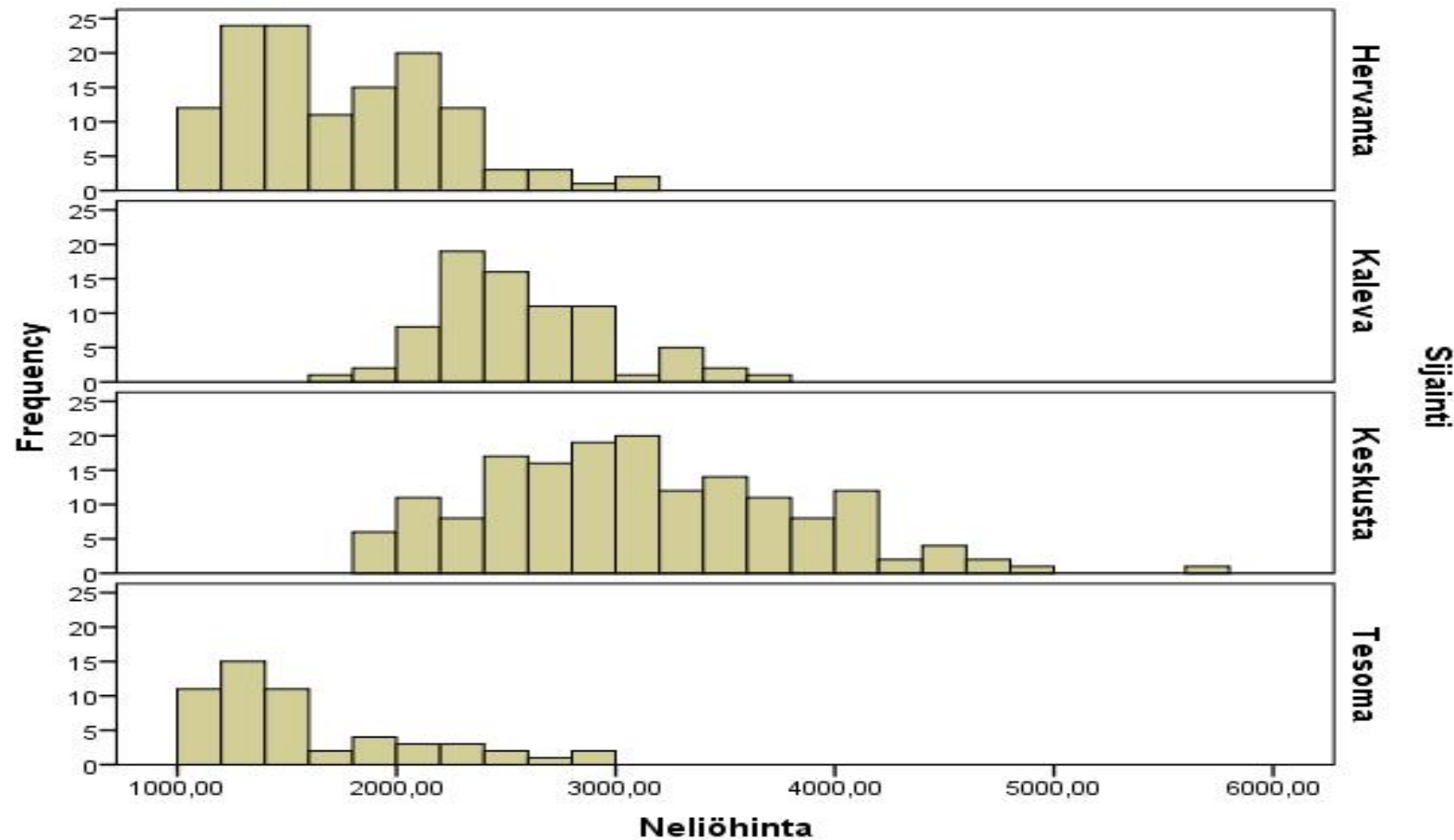
Hopeisia on eniten (54,4 %).

Esim. 5.1.24, 5.1.25, 5.1.27

Myytyjen kerrostaloasuntojen neliöhintoja Tampereella,
sivun

[https://coursepages.uta.fi/mttp1/esimerkkiaineistoja/](https://coursepages.uta.fi/mttp1/esimerkkiaineistoja/aineisto_Tre_myydyt_asunnot_2012.sav)
aineisto Tre_myydyt_asunnot_2012.sav

	<u>Hervanta</u>	<u>Kaleva</u>	<u>Keskusta</u>	<u>Tesoma</u>
Keskiarvo	1753	2569	3118	1593
Mediaani	1677	2510	3058	1438
Keskihajonta	457	394	712	484

Esim. 5.1.30. Lisäaineen vaikutus teräksen kovuusindeksiin

Tuote-erä	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Lisäaine A	22	26	29	22	31	34	31	20	33	34
Lisäaine B	27	25	31	27	29	41	32	27	32	34
Erotus	-5	1	-2	-5	2	-7	-1	-7	1	0

Laskurilla <http://vassarstats.net/vsmisc.html> erotuksen keskiarvon ja varianssin lasku

Lineaarinen muunnos muuttujalle x

$$y_i = ax_i + b, \quad i = 1, 2, \dots, n$$

- vaikutus keskiarvoon

$$\bar{y} = a\bar{x} + b$$

mittayksikkö vaikuttaa keskiarvon

- vaikutus keskihajontaan

$$s_y = |a|s_x$$

mittayksikkö vaikuttaa keskihajontaan

Muuttujan x standardointi

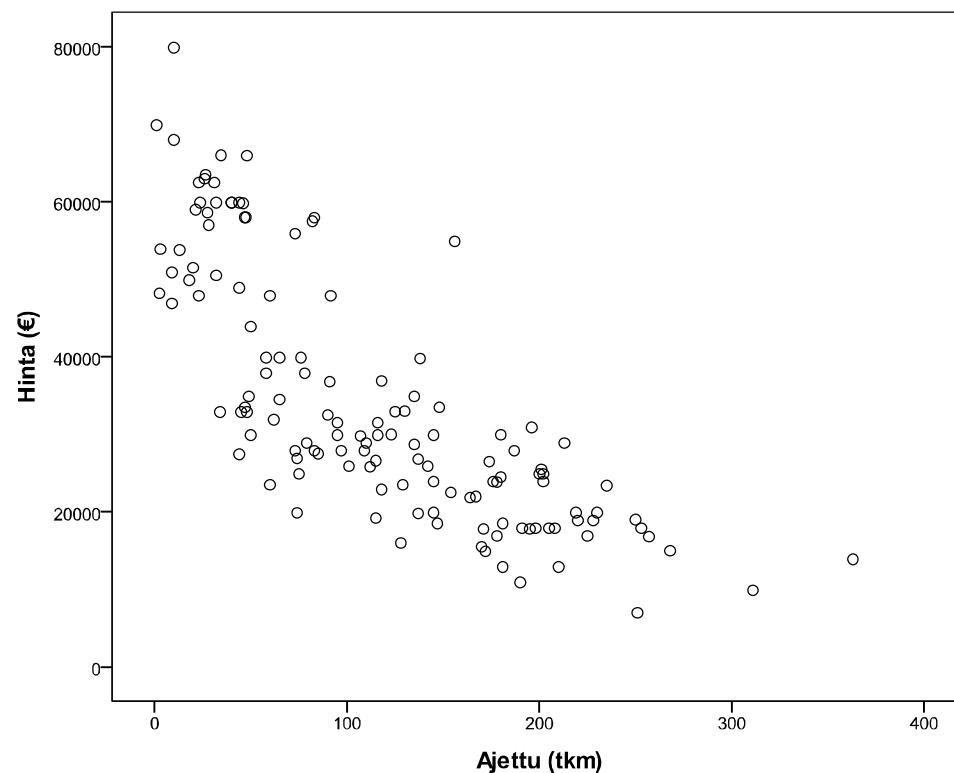
$$z_i = \frac{x_i - \bar{x}}{s}$$

5.2 Kaksiulotteinen jakauma

5.2.1 Pisteparvi

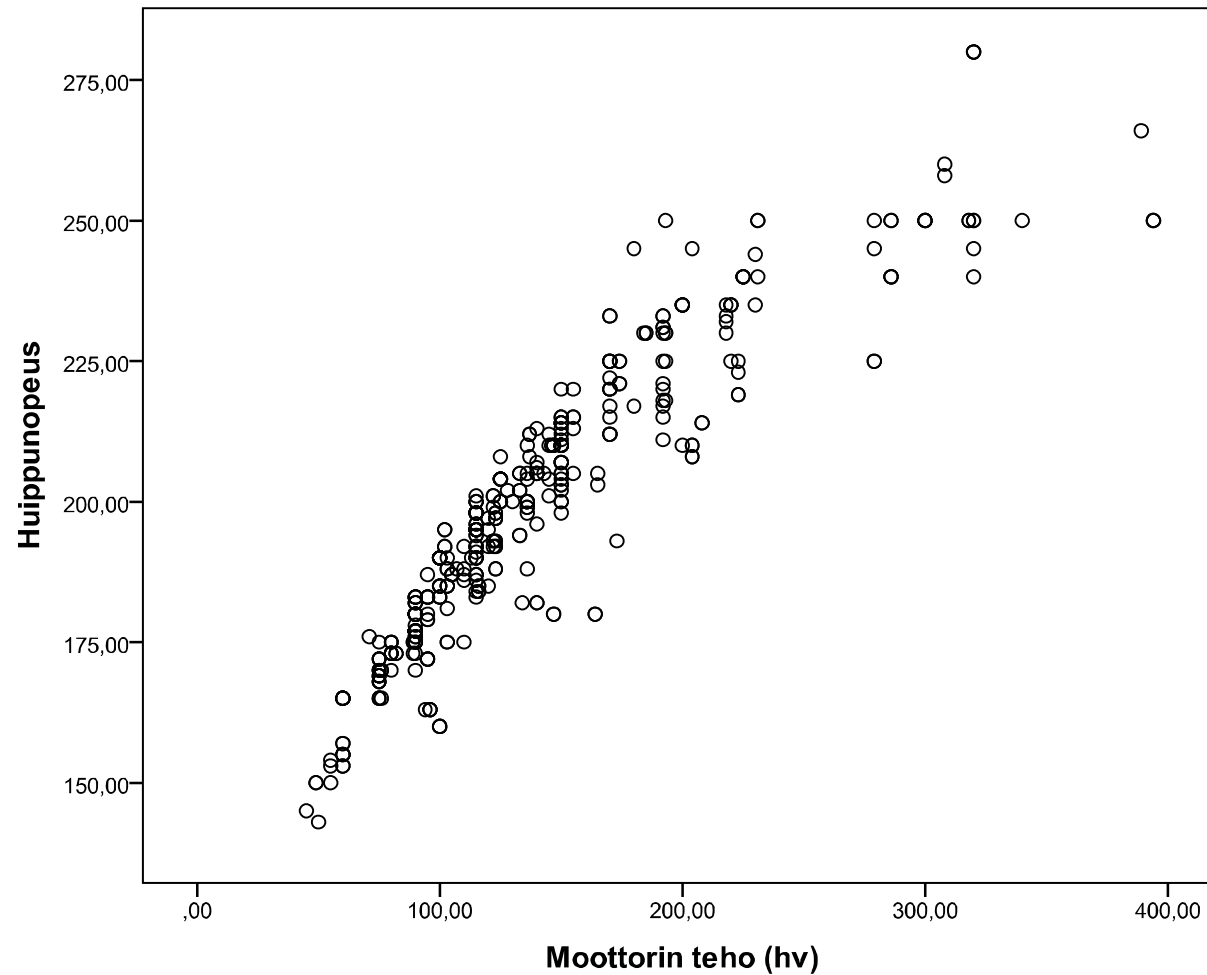
Esim. Auton hinta ja ajetut kilometrit, aineistona Audi A6 –henkilöautoja sivulta

<https://coursepages.uta.fi/mttp1/esimerkkiaineistoja/>

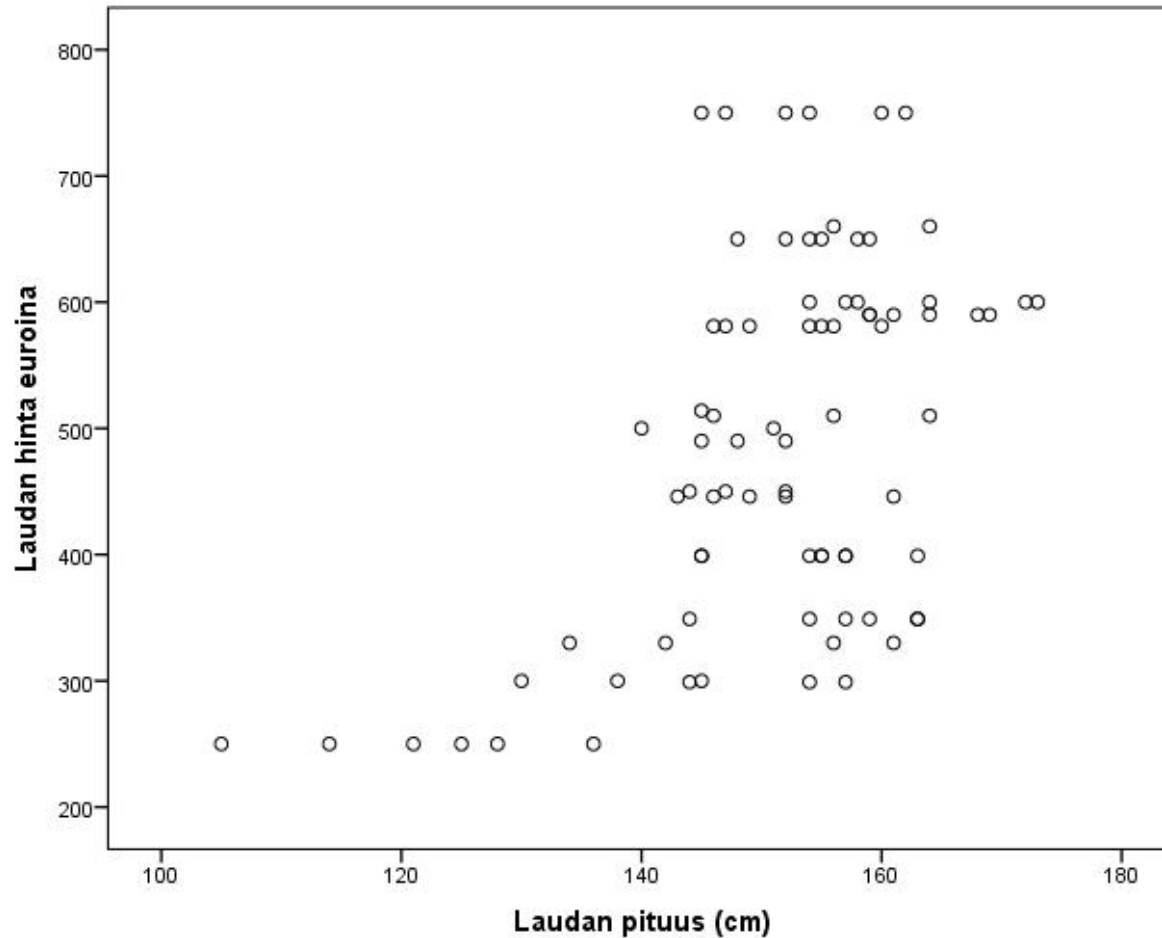

Esim. Auton huippunopeus ja teho, aineistona auto94.sav
(mikroluokissa)

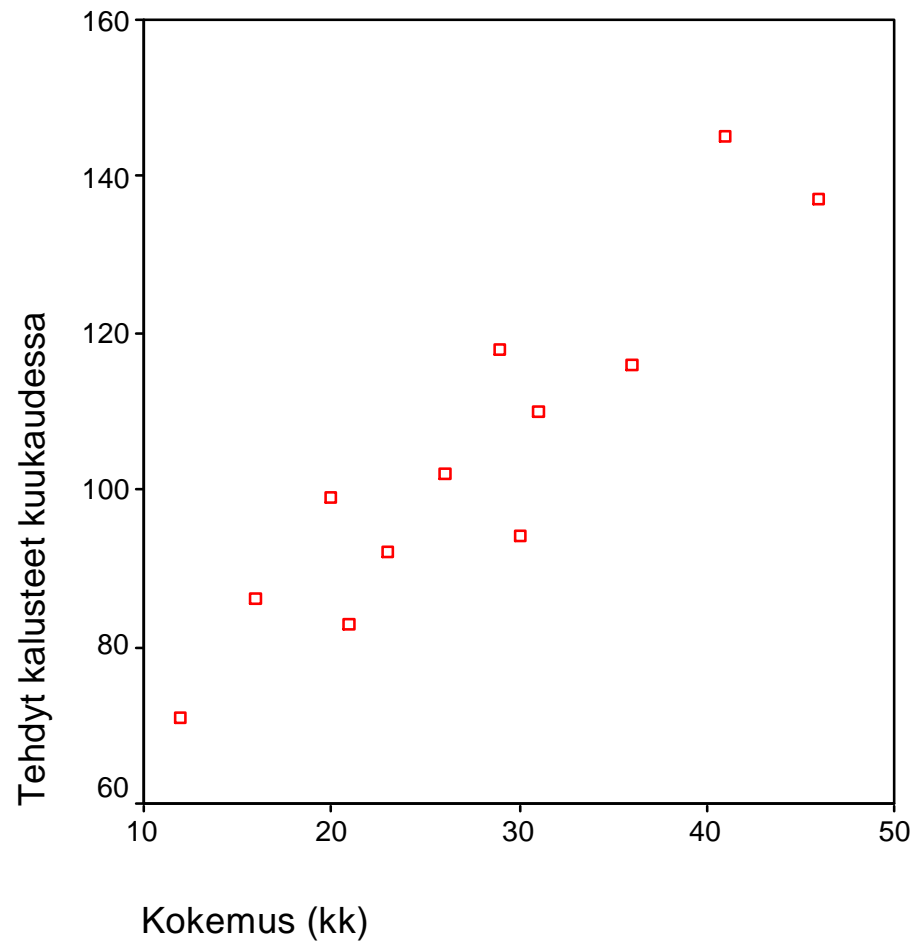

Esim. Lumilaudan hinta ja pituus, aineistona
Lumilaudat.sav sivulta

<https://coursepages.uta.fi/mhttp1/esimerkkiaineistoja/>

Esim. 5.2.2. Tehdyt kalusteet ja työntekijän kokemus,

Kaksiulotteisessa jakaumassa tarkastellaan kahta muuttujaa samanaikaisesti. Tutkitaan muuttujien välisiä riippuvuussuhteita.

Pisteparvi on graafinen esitys, jos selitettävä muuttuja kvantitatiivinen.

5.2.2 Ristiintaulukko

Esim. Miesten, naisten ja lasten lumilaudat valmistusmaittain, aineistona Lumilaudat.sav sivulla <https://coursepages.uta.fi/mttp1/esimerkkiaineistoja/>

Kenelle lauta on tarkoitettu * Merkki luokiteltuna maan mukaan Crosstabulation

Count		Merkki luokiteltuna maan mukaan		
		Kanada	USA	Total
Kenelle lauta on tarkoitettu	Miehet	22	29	51
	Naiset	11	7	18
	Lapset	7	4	11
Total		40	40	80